

Bra Miljöval remiss
Förslag på kriterier version 1 för mobiltelefonabonnemang

Förord

Miljömärkning hjälper konsumenter och producenter att göra miljösmarta val, både vid konsumtionstillfället men också vid produktion av produkter och tjänster. Miljömärkningen Bra Miljöval har inte ambitionen att omfatta alla varor och tjänster på marknaden utan väljer strategiskt de områden som Naturskyddsföreningen ser som särskilt relevanta för att öka takten i utvecklingen, eller har särskilt viktig roll i att påverka utbudet.

Vår användning av mobiltelefoner innebär miljöbelastning som är svår att få grepp om för oss som användare. Det rör sig om exempelvis energianvändning, resursförbrukning, kemikaliespridning och andra miljöaspekter som ofta är osynliga för konsumenten eftersom det till stor del sker på långt avstånd från den som använder telefonen, t ex genom servrar och infrastruktur. Följande kriterieförslag angående mobiltelefonabonnemang syftar till att minska miljöbelastningen av dessa aspekter och därmed driva på utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Kriterieförslaget innefattar

- Att mobilnätet drivs med Bra Miljöval-märkt el, som är förnybar och har högt ställda miljökrav på produktionen.
- Att abonnenten ges incitament till att använda sin mobiltelefon längre och på så sätt minska miljöbelastningen, genom att färre mobiltelefoner behöver tillverkas.
- Att abonnenten ges incitament till att återbruka sin mobiltelefon, samt lämna kasserade mobiltelefoner till återvinning så att de materiella resurserna åter kan nyttjas.
- Att abonnemangssäljare erbjuder avtal där mobiltelefonen kan repareras på ett enkelt och kostnadseffektivt sätt samt har ett system för återbruk och återvinning av hårdvara.
- Att abonnemangssäljare informerar sina kunder om hur de själva kan minska miljöbelastningen kopplad till mobiltelefonen.

Kriteriernas omfattning

Kriterierna beräknas gälla från tidigast 2018 tills nästa version träder i kraft, tidigast januari 2023.

Produkten som kan miljömärkas enligt dessa kriterier är mobiltelefonabonnemang för privatpersoner, företag eller organisationer med sin verksamhet i Norden.

Licensavgift för Bra Miljöval-märkt mobiltelefonabonnemang erläggs av licenstagaren till Naturskyddsföreningen och uppgår till 10 kr per abonnemang och år.

Abonnemanget kan vara utformat på något av följande sätt:

- Ett leasingsystem (mobiltelefonen hör till abonnemanget men ägs av licenstagaren)
- Ett abonnemang utan mobiltelefon (kunden står själv för mobiltelefonen)
- Ett abonnemang med mobiltelefon (ett mobiltelefonköp ingår i abonnemanget)

Samtliga kriterier ska vara uppfyllda genom tjänster som licenstagaren själv utför eller att licenstagaren hänvisar till andra företag som kan utföra tjänsten (i dessa fall ansvarar alltid licenstagaren för att kriterierna uppfylls och att tjänsten kan utföras). Återbrukad mobiltelefon ska vara ett tillgängligt alternativ oavsett abonnemangsform.

1. Företagskrav

1.1 Miljöpolicy

Licenstagaren ska visa att man arbetar för systematisk och kontinuerlig miljöförbättring i sin verksamhet. Detta kan ske genom ett miljöledningssystem, alternativt miljöpolicy eller motsvarande styrdokument, med tillhörande riktlinjer. Detta dokument ska omfatta upphandling, energi, kemikalier samt substitutionsprincipen. Den ska vara fastställd av VD och kommuniceras gentemot kund.

Verifikationskrav för 1.1

Licenstagaren uppvisar en policy som är antagen och underskriven av firmatecknare.

1.2 Utbildning av personal

Utbildning om Bra Miljöval ska ske av alla anställda som säljer eller marknadsför produkten. Utbildningen ska vara genomförd inom 12 månader för varje ny anställning. De inom företaget som har kundkontakt ska känna till vad miljömärkningen ställer för krav och varför.

Verifikationskrav för 1.2

Licenstagaren uppvisar årligen att all säljpersonal har genomgått utbildning, samt på vilket sätt detta skett.

1.3 Marknadsföring

Licenstagaren ska marknadsföra det Bra Miljöval-märkta abonnemanget på ett sådant sätt att det är synligt och tydligt valbart. Detta gäller på de kontaktytor där abonnemang marknadsförs och kommuniceras, t ex på hemsidor, i annonser, i säljsamtal etc. Det ska framgå att det är märkt med Bra Miljöval och att det är ett miljöbättre alternativ än konventionella abonnemang.

Verifikationskrav för 1.3

Licenstagaren redovisar årligen utdrag från annonser, hemsida osv.

2 Energi

2.1 Elanvändning i mobilnätet och för digitala tjänster

En stor del av en mobiltelefons elanvändning är kopplad till drift av mobilnätet och de digitala tjänster som används. Denna elanvändning tenderar att bli "osynlig" för kunden.

Licenstagaren köper därför in Bra Miljöval-kvalitet motsvarande den mängd el som mobilnätet och dessa tjänster beräknas använda. Mängden beräknas utifrån en schablon på 50 kWh per abonnemang och år.

Om licenstagaren äger eller ansvarar för ett eget mobilnät kan driftselen för detta köpas in miljömärkt till en omfattning som minst motsvaras av den sammanlagda schablonen. Eventuell överskjutande del kan köpas in som Bra Miljöval-kvalitet.

Exempel: 100 000 abonnemang motsvarar att 50 GWh. Om 40 GWh används i nätet kan ytterligare 10 GWh köpas in som Bra Miljöval-kvalitet för att komma upp i 50 GWh.

Verifikationskrav för 2.1

Licenstagaren ska årligen visa att el märkt Bra Miljöval köps, alternativt separat Bra Miljöval-kvalitet, köps in i den mängd som motsvarar den beräknade driftselen för mobilnätet och de digitala tjänster som mobiltelefonen använder.

3 Kriterier för ökad livslängd hos mobiltelefonen och dess komponenter

3.1 Reparation

Det miljömärkta abonnemanget ska innefatta en försäkring som gäller minst 4 år eller tills abonnemanget sägs upp. Försäkringen ska ge abonnenten goda möjligheter att reparera den mobiltelefon som ingår i abonnemanget. Ingår ingen mobiltelefon i abonnemanget ska abonnenten ha möjlighet att registrera sin egen telefon för denna försäkring.

Försäkringen innebär att abonnenten alltid får en rabatt i syfte att reparera en uppkommen skada eller har rätt att få en likvärdig eller nyare mobiltelefon om skadan är för stor. Rabatten ska uppgå till minst 80% av reparationskostnaden men kan vara begränsad till ett maxbelopp som tydligt ska anges av licenstagaren.

Om skadan inte kan repareras skyndsamt ska licenstagaren erbjuda en godtagbar lånemobil till abonnenten utan extra kostnad.

Verifikationskrav för 3.1

Licenstagaren ska i ansökan till Naturskyddsföreningen tydligt beskriva vilka reparationsmöjligheter som finns, samt på vilka grunder och på vilket sätt kunden erbjuds en likvärdig mobiltelefon om den inte repareras. I den årliga kontrollen till Naturskyddsföreningen redovisas antalet reparationer och hur de hanterats.

3.2 Återbruk och materialåtervinning

3.2.1 System för återbruk av funktionsdugliga mobiltelefoner

Licenstagaren ska ha ett system för att hantera fungerande mobiltelefoner som abonnemangsinnehavaren önskar göra sig av med.

3.2.1.1 Incitament för inlämning och återbruk

Om telefonen ägs av abonnemangsinnehavaren ska en rabatt/premie erbjudas om mobiltelefonen lämnas till licenstagaren eller till ett företag som erbjuder tjänsten att ta till vara mobiltelefonen i syfte att återbruka den.

3.2.1.2 Återbruk av leasad telefon

Om telefonen leasas ska licenstagare ansvara för att mobiltelefonen tas om hand för återbruk. Inlämnade telefoner till licenstagaren skall främst återbrukas i Europa eller till länder med ansvarsfullt återbruk-/återvinningsystem.

3.2.1.3 Erbjudande av återbrukade telefoner

Licenstagaren ska erbjuda återbrukade mobiltelefoner för leasing eller köp inom det märkta abonnemanget.

3.2.2 System för återvinning av ej funktionsdugliga mobiltelefoner

Licenstagaren ska ha ett system för att hantera mobiltelefoner som varken fungerar eller kan repareras till rimlig kostnad.

3.2.2.1 Incitament för inlämning och återvinning

Om telefonen ägs av abonnemangsinnehavaren ska en premie/rabatt erbjudas mot att mobiltelefonen lämnas till licenstagaren eller till ett företag som erbjuder tjänsten att ta hand om mobiltelefonen i syfte att återvinna eller ta tillvara komponenter och material.

3.2.2.2 Ansvar för komponent- och materialåtervinning

Om mobiltelefonen leasas ansvarar licenstagaren för att komponenter och material återvinns.

Verifikationskrav för 3.2

Licenstagaren ska i ansökan till Naturskyddsföreningen tydligt redovisa hur man hanterar telefoner som ska återbrukas eller materialåtervinnas. Det ska även framgå vilka premier/rabatter som erbjuds för att stimulera återbruk och materialåtervinning. I den årliga kontrollen till Naturskyddsföreningen redovisas antalet återbrukade och återvunna mobiltelefoner.

3.2.3 System och kontroller för att säkerställa integritet vid återbruk

Licenstagare ska ha ett system som garanterar att tidigare abonnemangsinnehavares privata uppgifter raderas från mobiltelefoner som återbrukas. Licenstagaren kan för detta ändamål ta hjälp av tredjepartstjänster, men ansvarar för integriteten oavsett tjänst så länge abonnemangsinnehavaren följer de instruktioner och rutiner som gäller för tjänsten. Systemet ska ingå i abonnemanget och vara gratis för abonnemangsinnehavaren.

Verifikationskrav för 3.3

Licenstagaren ska i ansökan till Naturskyddsförening tydligt ange hur man säkerhetsställer integritet vid återbruk samt hur man kontrollerar att kraven uppfylls.

4. Abonnemangsinnehavarens möjligheter att minska miljöbelastningen från mobiltelefonen och dess användning

4.1 Information vid köp

Licenstagaren ska skicka med ett miljöinformationsmaterial vid köp av abonnemang. Informationsmaterialet ska vara lättläst och innehålla tips om hur man använder mobiltelefonen miljösmart och varför det är viktigt.

4.2 Löpande information

Licenstagaren ska årligen informera abonnemangsinnehavaren om miljösmarta tips, om varför deras val av abonnemang är viktigt eller ge egna tips och information om miljösmart hantering av mobiltelefoner.

4.3 Avsättning

Licenstagaren ska årligen minst avsätta 1 kr per miljömärkt abonnemang som ska användas till att utveckla miljösmarta applikationer som syftar till att minska mobiltelefoners och mobilanvändandets miljöpåverkan. Licenstagaren kan välja att avsätta pengar internt eller köpa upp tjänsten eller avsätta pengarna till Naturskyddsföreningen (i syfte att stötta/ ta fram materialet). Projekt som licenstagaren väljer att göra för egen hand ska i förväg godkännas av Naturskyddsföreningen.

Verifikationskrav för 4.1 – 4.3

Licenstagaren ska i ansökan till Naturskyddsföreningen tydligt ange hur man kommer att jobba med informationsinsatser samt redovisa vilken information som omfattas av 4.1.

Licenstagaren ska meddela Naturskyddsföreningen vilka budskap man kommer att föra ut och vilka informationsinsatser man kommer att genomföra. Dessa måste i förväg godkännas av Naturskyddsföreningen (avser kriterier 4.1, 4.2 samt 4.3). Uppföljning görs i den årliga kontrollen.